

# Op lagekostenbedrijf veel melk uit overvloed ruwvoer

Gerrit Rimmelink

De koeien van het lagekostenbedrijf hebben in het weideseizoen van 2000 de hoge melkproductie uit ruwvoer weten te handhaven. Er is veel gras gegroeid maar door het natte weer in de nazomer is helaas een deel blijven staan. De voorraad wintervoer is toegenomen. Uit oogpunt van voederwaarde mag de stikstofbemesting niet verder omlaag. De VEM in het gras wordt anders te laag voor een hoge melkproductie en in de stalperiode zal extra eiwit moeten worden bijgevoerd.

## Weidegras over

Evenals in '99 was er ook in 2000 vroeg weidegras. De koeien zijn op 3 april overdag naar buiten gegaan.

Vanaf eind april is volledige weidegang toegepast met rond het melken twee maal daags bijvoeren van 2 kg droge stof uit snijmaïs. Er is nog tot begin juni bijgevoerd, omdat de hergroei na de relatief zware eerste snede wat lang op zich liet wachten. Op 1 augustus is de bijvoeding met snijmaïs rond het melken hervat. Snijmaïsbijvoeding is belangrijk bij het gebruik van klaver in het grasland. De stikstofbenutting ver-betert erdoor en de kans op trommelzucht en kopziekte neemt af. Door relatief veel neerslag in het najaar duurde de weideperiode in 2000 korter dan gehoopt. Eind september moesten de koeien 's nachts worden opgestald en werden ze bijgevoerd met gras- en snijmaïskuil.



Om veel melk uit ruwvoer te blijven produceren mag de stikstofbemesting niet verder omlaag.

Vanwege de nattigheid konden de koeien in oktober nog slechts beperkt overdag naar buiten en op 24 oktober zijn ze volledig opgestald. Door het groeiende weer stond er aan het eind van het seizoen nog veel weidegras, wat rond de jaarwisseling is afgeweid door schapen. Evenals in 1999 is er ook in 2000 veel ruwvoer gewonnen, meer dan de koeien in de stalperiode op kunnen.

Het vroeg opstallen in het najaar heeft mede geleid tot een iets hoger krachtvoerconsumptie dan de geplande 16 kg per 100 kg meetmelk. Over heel 2000 is 1390 kg krachtvoer per melkkoe verbruikt. Bij een jaarproductie van 8500 kg meetmelk is dat 16,3 kg per 100 kg meetmelk.

### Veel melk uit ruwvoer

Uit tabel 1 blijkt dat de koeien ook in de weideperiode 2000 veel melk uit ruwvoer hebben gegeven.

Ruim 70 % van het ruwvoer bestond uit weidegras.

Het uitgangspunt, tot 1 september 24 kg melk uit ruwvoer en daarna 22 kg, blijkt goed haalbaar.

Voor een hoge ruwvoeropname moet de stikstofbemesting niet lager worden dan 200 kg per ha. Als de stikstoflevering door witte klaver dan tegenvalt, komt een regelmatige stikstofvoorziening in het gedrang met als gevolg een lagere voederwaarde van het gras. Het ruweiwitgehalte in het gras varieerde in 2000 van 13 tot 28 %. Bij volledige weidegang krijgen de koeien niet gauw te weinig eiwit. Wel neemt bij een slechte stikstofvoorziening de groeisnelheid van het gras af waardoor de verteerbaarheid daalt. In 2000 was de laagst gemeten verteringscoëfficiënt 70 %, resulterend in een VEM van slechts 810. Dergelijk voer past niet in een rantsoen waarbij veel melk uit ruwvoer geproduceerd moet worden. Door de beperkte krachtvoergift zijn de koeien aan de magere kant. Koeien die tijdens droogstand hebben nageweid achter de melkgevende koeien, hebben een grotere kans op melkziekte. Met het bijvoeren van een mineralenmengsel over het ruwvoer aan het voerhek is de mineralenvoorziening voldoende. Omdat in de voorzomer niet wordt bijgevoerd is dan echter de magnesiumvoorziening onvoldoende, maar dat heeft nog niet tot kopziekte geleid.

### Kwaliteit graskuil valt tegen

In 2000 is de eerste snede op 2 en 9 mei gemaaid.

Na vier en twee dagen veldperiode werd het gras met een drogestofgehalte van rond 50 % ingekuuld. De drogestofopbrengst was met gemiddeld 4,8 ton per ha hoog.

Vroeger maaien was door de weersomstandigheden echter niet mogelijk. Door de snelle grasgroei moest 20,5 ha eerste snede van de 25,5 ha grasland worden ingekuuld.

De voederwaarde van de eerste snedekuul was met 830 VEM, 70 DVE en 50 OEB per kg droge stof matig. De voederwaarde van de latere sneden was met 840 VEM, 65 DVE en 10 OEB ook matig. Het ruw eiwitgehalte (14 %) was lager dan dat van de eerste snede (17 %). Met snijmaïs in

**Tabel 1** Voeropname en melkproductie per koe per dag

Weideperiode:	2000	1999
<i>Voeropname (kg ds)</i>		
Weidegras <sup>1)</sup>	13,1	12,8
Graskuil	0,7	2,5
Snijmaïs	4,4	2,7
Totaal ruwvoer	18,2	18,0
Krachtvoer	2,4	2,7
<i>Melkproductie</i>		
Melk (kg)	27,8	28,4
Vet (%)	4,23	4,16
Eiwit (%)	3,38	3,38
Meetmelk <sup>2)</sup> (kg)	28,7	29,0
Ureum (mg/100 g melk)	27	28
<i>Energie- en eiwitvoorziening</i>		
Meetmelk uit ruwvoer (kg)	23,5	23,2
Idem uit krachtvoer (kg)	5,2	5,9
VEM-dekking <sup>3)</sup> (%)	100	100
DVE-dekking (%)	107	109
OEB in het rantsoen	550	660

<sup>1)</sup> Opname weidegras teruggerekend uit de meetmelkproductie met 20 % extra VEM en DVE voor onderhoud i.v.m. weidegang.

<sup>2)</sup> Omgerekend naar melk met 4 % vet en 3,3 % eiwit.

<sup>3)</sup> VEM-dekking op 100 % gesteld voor berekening drogestofopname uit weidegras.

het winterrantsoen betekent zo'n laag eiwitgehalte dat er extra eiwit moet worden bijgevoerd.

De ontwikkeling van de 6,5 ha snijmaïs viel als gevolg van de stikstofbemesting op 90 % van de behoefte tegen.

Met gemiddeld 16 ton droge stof per ha viel de opbrengst echter mee. Samen met een grote graskuilopbrengst betekent dit weer een jaar met een ruime hoeveelheid ruwvoer voor de winterperiode.

### Plannen weideperiode 2001

Op grond van de ervaringen van het afgelopen jaar geven we het komende weideseizoen extra aandacht aan:

- Betere afstemming van de stikstofbemesting op de behoefte van gras/klaver.
- Afhankelijk van de voederwaarde van de graskuil en afgestemd op het aandeel snijmaïs in het winterrantsoen, een eiwitrijk product toevoegen bij het inkuilen van de snijmaïs. 